

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut

Datum 2024-11-04

Dnr 2023:2250

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av Gårdstensskolan 4-9 i Göteborgs kommun; nu fråga om uppföljning av uppföljningsbeslut från den 12 mars 2024.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet i samtliga delar som följts upp. Beslutet om att avsluta ärendet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde en tillsyn av Gårdstensskolan 4-9 under vårterminen 2023. I tillsynen framkom att det fanns brister i skolans arbete rörande särskilt stöd, arbetet för trygghet och studiero samt utredning av elevers frånvaro. I beslut den 4 maj 2023 förelade Skolinspektionen därför Göteborgs kommun att senast den 20 december 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa dessa brister. Skolinspektionen genomförde därefter en uppföljning av om skolan genomfört åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Efter genomförd uppföljning bedömde Skolinspektionen att tidigare konstaterade brister rörande skolans förebyggande arbete för trygghet och studiero skulle var avhjälpta men att brister rörande särskilt stöd och skolans frånvaroutredningar kvarstod. I beslut den 12 mars 2024 förelade därför Skolinspektionen Göteborgs kommun på nytt att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna samt inkomma med en redovisning till Skolinspektionen senast den 19 september 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Göteborgs kommun har följt förelägandet och vidtagit tillräckliga åtgärder för att avhjälpa påtalade brister vid Gårdstensskolan 4-9.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I Skolinspektionens ursprungliga tillsyn framkom att det fanns anmälda behov av att utreda särskilt stöd för ett stort antal elever men att skolan

inte påbörjat några sådana stödutredningar. I tillsynen framkom det också att en starkt bidragande orsak till detta var att det under en längre period saknats tillgång till specialpedagog för årskurs 7-9. Det framkom även att det för andra elever visserligen hade genomförts stödutredningar men att rektorn därefter inte fattat beslut avseende om eleverna skulle ges särskilt stöd eller inte. I uppföljningen av tillsynen konstaterade Skolinspektionen att huvudmannen och rektorn visserligen hade sett till att utredningar av särskilt stöd startats för många elever men att det samtidigt var många andra elever med eventuella stödbehov som elevhälsan inte haft möjlighet att starta utredningar för. Det framkom också att det vid tiden för uppföljningen fanns färdigställda utredningar för vissa elever men att rektorn inte fattat beslut avseende om eleverna i fråga skulle få särskilt stöd.

I den redovisning som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen den 19 september 2024 anges vilka elever som lärare anmält till elevhälsan för behov av utredning av särskilt stöd. Redovisningen anger när anmälningar kommit in till elevhälsan och när utredningar påbörjats respektive färdigställts. I de fall utredningar färdigställts anges det i redovisningen att rektorn fattat beslut om att eleverna i fråga ska få särskilt stöd eller, för ett mindre antal elever, att särskilt stöd inte ska ges.

Som en del av uppföljningen har Skolinspektionen även genomfört en intervju med två specialpedagoger och en speciallärare ur skolans elevhälsa. Under intervjun berättar de att åtgärder för att förbättra stödarbetet vid skolan vidtagits och att dessa åtgärder fått avsedd effekt. De uppger vidare att elevhälsan påbörjat utredningar av samtliga anmälningar om särskilt stöd och hunnit färdigställa dem inom rimlig tid. När utredningarna färdigställts har rektorn fattat beslut om att särskilt stöd ska ges eller ej, uppger elevhälsan. Elevhälsopersonalen berättar också att det tidigare kunde vara så att stödinsatser beslutades i åtgärdsprogram, men att skolan därefter inte hade möjlighet att genomföra de beslutade stödinsatserna för alla elever. Skolan har dock vidtagit åtgärder för att avhjälpa detta problem och enligt elevhälsan finns det numera lärare på skolan som har inskrivet i sin tjänst att de ska arbeta med stödinsatser för eleverna. Detta har bidragit till att elever nu får de stödinsatser som beslutats i deras åtgärdsprogram, säger elevhälsans personal.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller

om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Vidare anges i skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 9-10 §§ skollagen). Enligt kommentarerna till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram utgör ett beslut om att avsluta ett åtgärdsprogram, eller om att minska omfattningen eller utformningen av åtgärderna också ett beslut om åtgärdsprogram. Samma krav bland annat på utredning gäller som när ett åtgärdsprogram ska upprättas. Detta betyder att en förutsättning för att avsluta ett åtgärdsprogram är att utredningen visar att eleven inte längre är i behov av särskilt stöd (SKOLFS 2022:334, s. 35).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Göteborgs kommuns verksamhet vid Gårdstensskolan 4-9 nu uppfyller författningarnas krav avseende att rektorn ska se till att anmälningar om att utreda särskilt stöd utreds och att rektorn därefter fattar beslut om att särskilt stöd ska ges eller ej. I de fall rektorn fattat beslut om att särskilt stöd ska ges, och åtgärdsprogram utarbetats, har inget annat framkommit än att elever får de beslutade stödinsatserna. I Tillsynen ska därför avslutas i denna del.

Frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 4 maj 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro. Detta eftersom det fanns en stor mängd elever som hade upprepade eller längre frånvaro, och vars

frånvaro skulle behöva utredas, men där skolan inte hade gjort några sådana utredningar. Under uppföljningen bedömde Skolinspektionen i beslut den 12 mars 2024 att bristen kvarstod i sin helhet och förelade därför huvudmannen att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen och inkomma med en redovisning av åtgärder senast den 19 september 2024.

Huvudmannen har kommit in med en sådan redovisning av åtgärder, samt kompletterande uppgifter. I redovisningen anges att skolan startat och slutfört utredningar för 44 elever och att rektorn därefter fattat beslut om åtgärder i de allra flesta fall. Elevhälsans representanter berättar under intervju att kuratorer genomför frånvaroutredningar för de elever som det är aktuellt för och att skolan arbetat fram en rutin för att samordna dessa utredningar med de utredningar som görs av särskilt stöd. Rektor uppger i mejl att även skolpsykolog genomför frånvaroutredningar samt att beslut nu är tagna avseende nästan alla genomförda frånvaroutredningar. Rektor uppger vidare att skolan nu har fungerande rutiner för frånvaroutredning som gör utredningarna bättre och lättare att följa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (7 kap. 19 a § skollagen). Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till. Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmyнна i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts i förarbetena att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras (prop. 2017/18:182 s. 56, 60 och 62).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att rektorn för Gårdstensskolan ser till att elevhälsan numera genomför utredningar för att klargöra orsaker till frånvaron för elever med upprepad eller längre

frånvaro. Skolans arbete uppfyller därmed författningarnas krav inom detta område och tillsynen ska därför avslutas även i denna del.

Beslutet är fattat av beslutsfattaren Tove Andersson.

Utredaren Daniel Talje har varit föredragande i ärendet.